

No. 32

Základná škola Sitnianska 32, Banská Bystrica

Ročník: 03

Číslo: 02

Šk.rok: 2021/2022

OBSAH

Pár slov na úvod	2
Bádateľské aktivity.....	3
Zaujímavosti o vesmíre.....	9
English is easy – okienko angličtiny.....	11
Ateliér malých výtvarníkov.....	15
Dopravné značky pre najmenších.....	17
ŠPORToviny.....	18
Slovo na záver.....	20

PÁR SLOV NA ÚVOD

Dva mesiace od prvého januárového čísla rýchlo ubehli a zostavili sme jarne vydanie No. 32. Čo si v ňom môžete prečítať?

V rubrike *Bádateľské aktivity* nájdete zaujímavosti z oblasti prírodovedných predmetov–hlavne práce našich šikovných žiakov z biológie, funkčnej gramotnosti, prírodovedy alebo predmetu *mladý bádateľ*.

Ak vás baví angličtina, určite si poviete, že „English je easy“ a nebudete mať problém prečítať si kratučké práce a zaujmú vás aj informácie o tomto jazyku. Výtvarníci sa môžu naučiť kresliť podľa predlohy a v športovej rubrike

ŠPORToviny vám predstavíme hru squash a priblížime projekt, do ktorého sa zapojila aj naša škola.

Je toho však oveľa viac, tak vám všetkým želáme pekné chvíle strávené pri čítaní No. 32. 😊

BÁDATEĽSKÉ AKTIVITY

Matematika, fyzika, chémia, biológia – predmety o výpočtoch, vzorcoch, fyzikálnych javoch, či chemických reakciách. Mnohí si spomenú na náročné výpočty na písomke, skúšanie pred tabuľou alebo na nie práve lichotivú známku z jedného z týchto predmetov.

Pochopiť a vysvetliť fungovanie zákonitostí v prírode, vo vesmíre, vedieť si vypočítať objemy, či povrchy rôznych telies alebo pracovať s mierkou mapy, nemusí byť pre každého jednoduchou záležitosťou.

Žiaci v našej škole spolu s pani učiteľkami však vedia, že zjednodušiť náročné sa dá cez názorné a zážitkové vyučovanie. Výstupy z bádateľských aktivít z hodín prírodovedných predmetov v hlavnej úlohe so žiakmi – objaviteľmi si môžete pozrieť v tejto rubrike.

MERANIE ČASU

Na meranie času využívali ľudia najrôznejšie spôsoby už dávno pred našim letopočtom. Zachovali sa záznamy o sviečkových, či vodných hodinách a dodnes možno vidieť presýpacie alebo slnečné hodiny. Pri konštrukcii hodín využili ľudia rôzne pravidelne sa opakujúce deje, ako zhorenie časti sviečky, vytečenie istého množstva vody, presýpanie istého množstva piesku, pohyb Slnka po oblohe a pod.

Presýpacie hodiny sú hodiny, ktoré na meranie času využívajú pohyb piesku spôsobený gravitáciou. Skladajú sa z dvoch sklenených bánk umiestnených nad sebou a spojených úzkym hrdlom. Piesok z hornej banky sa postupne presýpa do spodnej banky. Keď uplynie meraný časový úsek je horná banka prázdna a hodiny sa musia obrátiť, aby mohol byť meraný ďalší úsek.

Slnčné hodiny sú prastarým prostriedkom na meranie času za pomoci rotácie Zeme a tým spôsobeného zdanlivého pohybu Slnka po oblohe. Pohybujúce sa Slnko vrhá rovnako pohyblivý tieň, ktorý potom za pomoci tienidla a stupnice ukazuje čas.

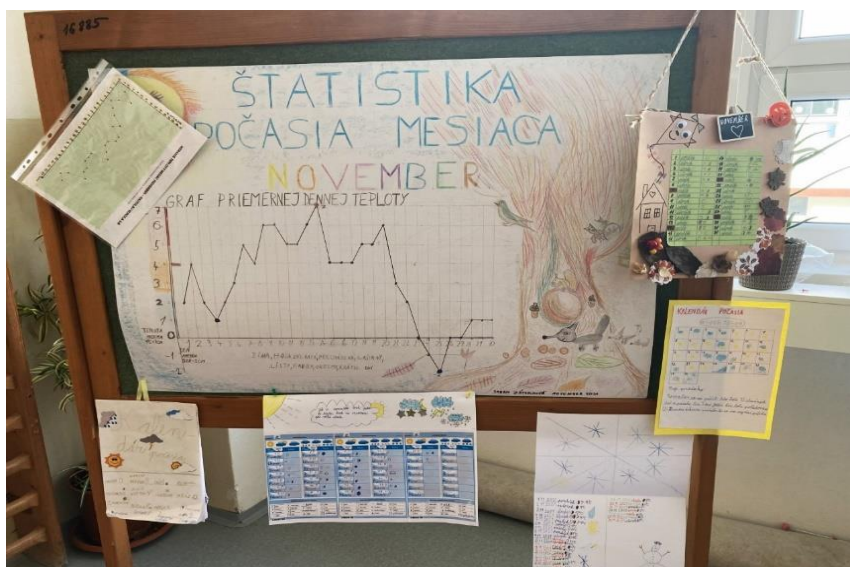
Naši malí usilovní prváci nezaháľali a pustili sa do domácej výroby presýpacích hodín. Pomocou vlastnoručne vyrobených hodín merali plynutie času pri kreslení slniečka, robení drepov, ale aj pečeni koláča.

TRETIACI - METEOROLÓGOVIA

Žiaci tretích ročníkov sa hrali na meteorológov. Vyrábali zrážkomer, barometer, veternú smerovku, pozorovali počasie, zapisovali teplotu. Viete, na čo barometer, zrážkomer či veterná smerovka slúži? Ak vám to nie je úplne jasné, ponúkame vám stručné informácie.

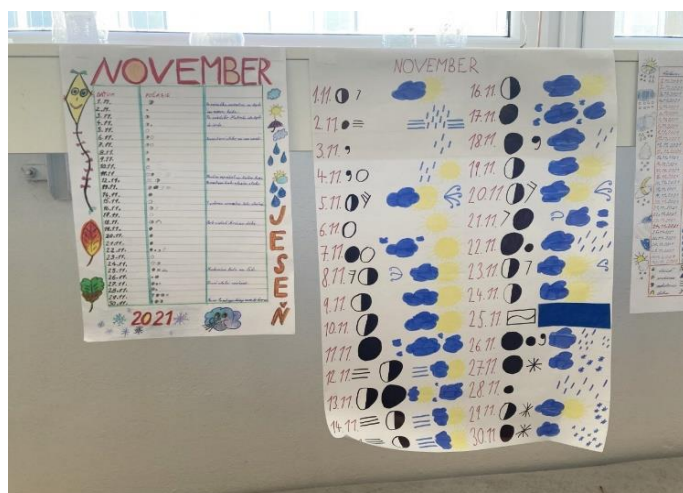
Barometer – je to zariadenie schopné merať, aký tlak vyvíja vzduch neustále. Vďaka barometru môžete s menšou mierou chýb pracovať na predpovedaní počasia tak, aby bolo bližšie k tomu, čo sa bude diať.

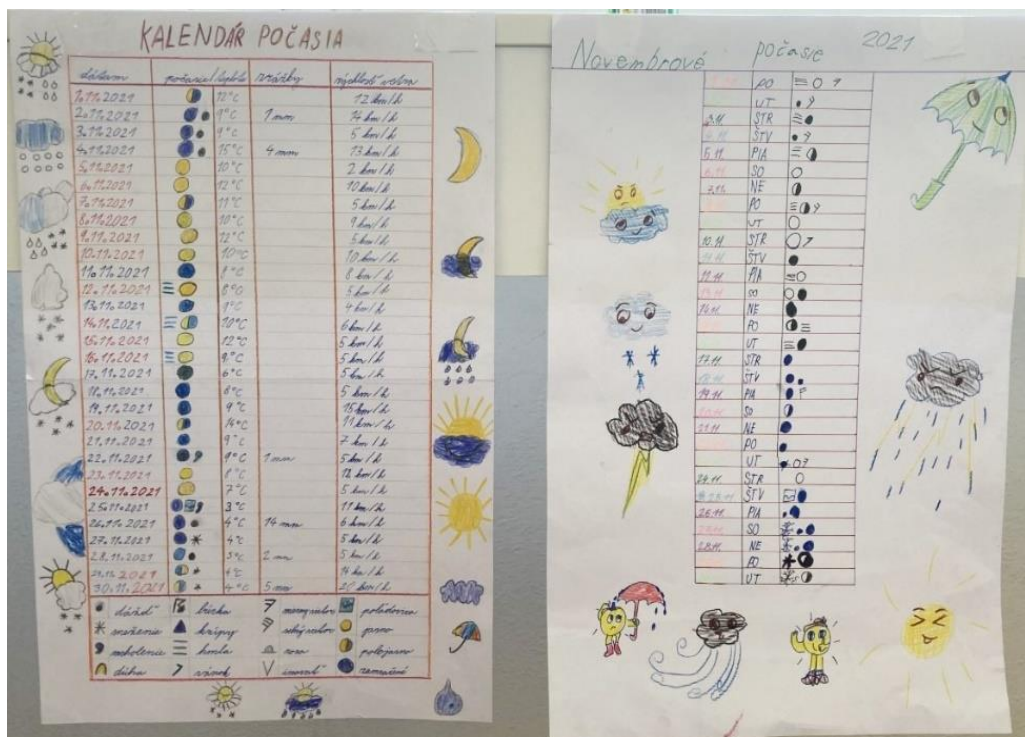
Zrážkomer je merací prístroj na meranie množstva zrážok v meteorológii. Je to čiastočne uspôsobená nádoba so stanovenou záchytnou plochou, ktorá sa vystavuje do prostredia, kde sa má množstvo zrážok zmerať. Vrchnú časť zrážkomera tvorí lievik, ktorým sa zrážky v tekutom stave dostávajú do záchytnej nádobky. Zo záchytnej nádobky sa prelejú do odmerného skleneného valca s vyznačenými dielikmi, ktoré vzhľadom na veľkosť záchytnej plochy a veľkosť prierezu odmerného valca zodpovedajú výške spadnutých zrážok v milimetroch. Podobne ako teplota vzduchu, merajú sa i zrážky najčastejšie v tzv. klimatických termínoch, teda o 7., 14. a 21. hodine.

Veterná smerovka

je prístroj, ktorý sa používa na meranie smeru vetra.

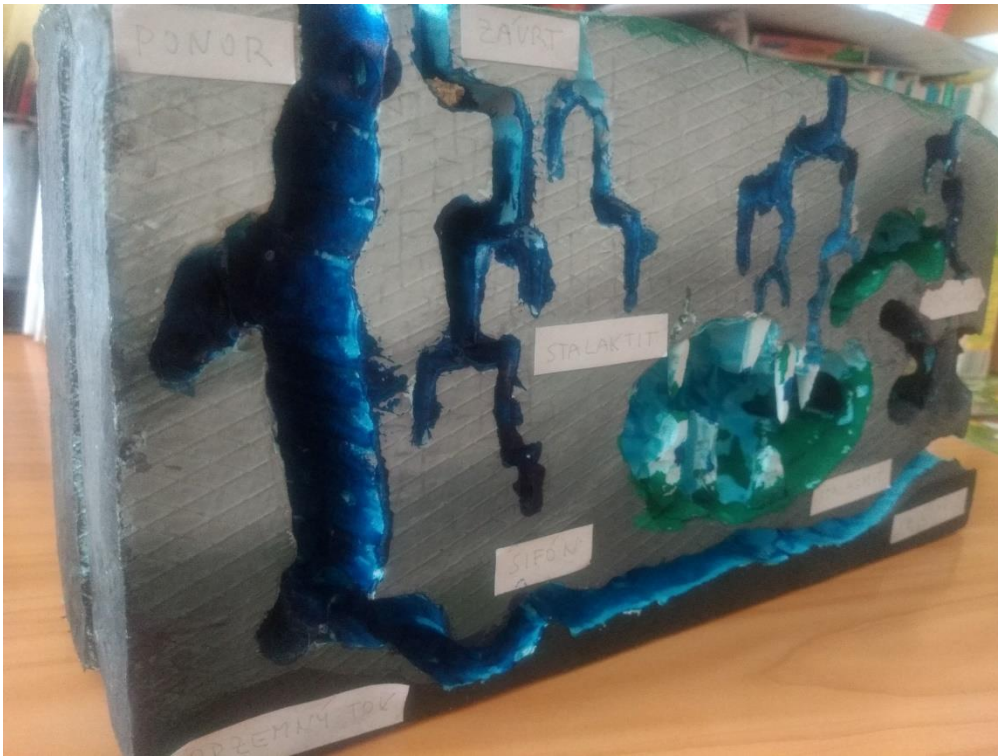
PRÁCE ŽIAKOV V PREDMETOCH MLADÝ BÁDATEĽ A FUNKČNÁ GRAMOTNOSŤ

Zmenšený model vesmíru, zloženie bunky, činnosť sopky, ľudské orgány a ich názorné modely, názorné zobrazenie vzniku jaskýň – tieto a ešte ďalšie názorné

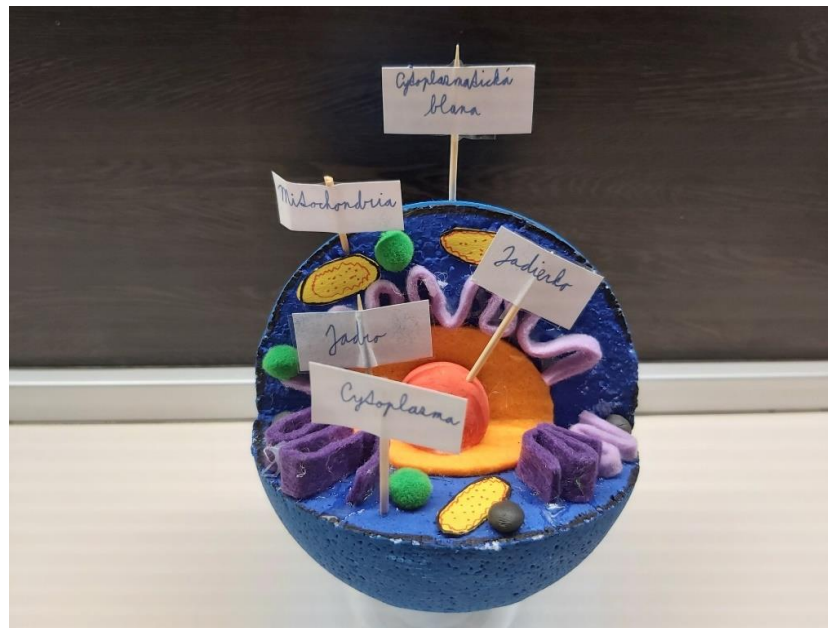
pomôcky vyrábali žiaci druhého stupňa na predmetoch mladý bádateľ a funkčná gramotnosť. O tom, že sa im to naozaj podarilo, svedčia aj priložené fotografie.

Funkčný model sopky

Model vzniku jaskýň

Zloženie bunky

Zmenšený model vesmíru – ktorá planéta je tá naša?

Spoznáte tieto ľudské orgány? Ak nie, popis Vám určite pomôže.

Viete, čo je chromatografia? Je to metóda, pomocou ktorej sa oddeľujú jednotlivé zložky zmesi. Na obrázku môžete vidieť chromatografiu na filtračnom papieri, kde žiaci oddeľovali farby fixky.

Žiaci siedmeho ročníka sa pokúsili názorne zobrazit' kolobeh vody v prírode. Výsledok je výborný.

ZAÚJÍMAVOSTI O VESMÍRE

Slnko a Mesiac

Slnko je 400-krát väčšie ako Mesiac, ale je aj 400-krát vzdialenejšie, preto na oblohe vyzerajú podobne.

Najbližšia čierna diera

Najbližšia čierna diera je od Zeme vzdialená 1 600 svetelných rokov.

Tekutý oceán

Saturnov mesiac Titan má tekuté oceány prírodného plynu.

Plávajúci Saturn

Ak by ste položili Saturn do vody tak by plával. Jeho priemerná hustota je totiž nižšia ako hustota vody.

Nové hviezdy

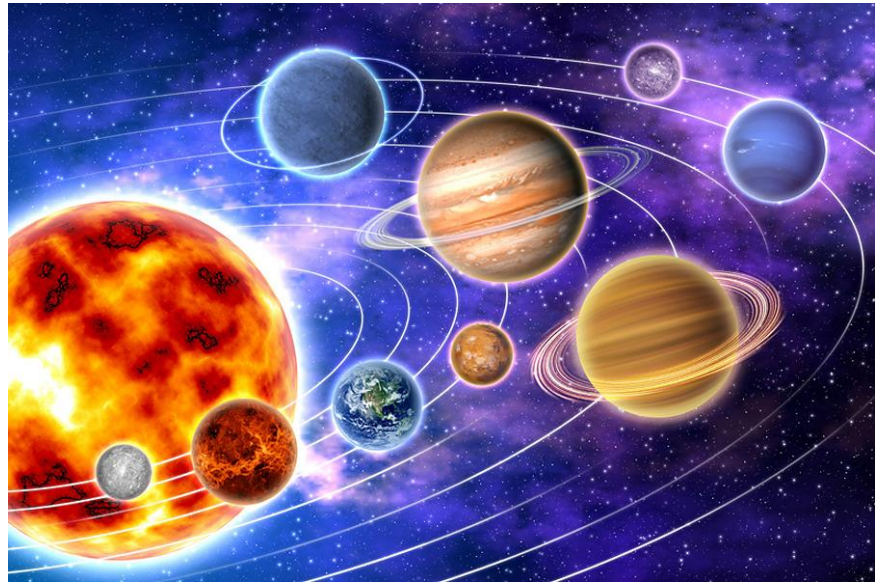
Každých 18 dní sa v našej galaxii zrodí nová hviezda.

Bez ročných období

Venuša sa pri obiehaní okolo Slnka nenakláňa, preto sa na nej nestriedajú ročné obdobia.

Túlavé planéty

Existujú „túlavé planéty“, ktoré si len tak putujú vesmírom. Nie sú pripútané k nijakej hviezde.

ENGLISH IS EASY – OKIENKO ANGLIČTINY

V tejto rubrike sme si pre Vás pripravili krátky jazykový článok. Informácie v ňom sa týkajú **angličtiny**, cudzieho jazyka, ktorý sa učíte asi všetci.

Angličtina – možno ste nevedeli, že:

1. 1000 najpoužívanejších anglických slov tvorí až 90% bežného jazyka. **Takže ti stačí asi 1000 slov, aby si pochopil 90% textu alebo rozhovoru.**
2. **Každá jedna nepárna číslovka v anglickom jazyku obsahuje písmeno E** – *one, three, five, seven, nine, eleven, thirteen, fifteen...*
3. **80% všetkých informácií na internete je práve v angličtine** a tých zvyšných 20% je rozdelených medzi všetky ostatné jazyky sveta.
4. Slová *month* (mesiac), *orange* (pomaranč, resp. oranžový), *silver* (striebro) a *purple* (fialový) **sa nerýmujú so žiadnym iným anglickým slovom.**
5. Keď už sme pri slove *orange*, **čo bolo skôr? Orange ako pomaranč alebo ako oranžová?** Nuž, *orange* bol najskôr iba pomaranč, toto slovo totiž pochádza zo španielčiny a **oranžovú Angličania kedysi nazývali červenožltou.**
6. Do anglickej slovnej zásoby pribudne nové slovo každé 2 hodiny. **A za rok je to takmer 40 000 nových slov!**

SCHOOL SUBJECTS

Naši piataci si v rámci vyučovacích hodín angličtiny pripravili rozvrh svojich predmetov. Dozviete sa, kedy majú dejepis, geografiu, telesnú výchovu alebo matematiku. Poznáte názvy týchto predmetov v angličtine? Ak nie, možno Vám pomôžu priložené obrázky.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Monday	Slovak yi	Math -1	English 	English 	Art and Design 	Physical Education
Tuesday	History 	Slovak 	Math -1	Geography 	Biology 	Design and Technology
Wednesday	Ethics 	Slovak yi	English 	Physical Education 	Math -1	Information and Communication Technology
Thursday	Math -1	Slovak 	German 	English 	Geography 	
Friday	Slovak yi	Music 	Math -1	Biology 		

LUNCH

My School		Items		
8:00 - 8:50 Slovak	8:55 - 9:50 Maths	9:55 - 10:40 English	10:45 - 11:30 English	11:30 - 12:30 Monday
8:00 - 8:50 Biology	8:55 - 9:50 Slovak	9:55 - 10:40 Maths	10:45 - 11:30 Geography	11:30 - 12:30 Tuesday
8:00 - 8:50 Religion	8:55 - 9:50 Slovak	9:55 - 10:40 English	10:45 - 11:30 PE	11:30 - 12:30 Wednesday
8:00 - 8:50 Maths	8:55 - 9:50 Slovak	9:55 - 10:40 German	10:45 - 11:30 English	11:30 - 12:30 Thursday
8:00 - 8:50 Slovak	8:55 - 9:50 Maths	9:55 - 10:40 Music	10:45 - 11:30 Biology	11:30 - 12:30 Friday

MONDAY	SLOVAK yi yi	12:30 BREAK	ENGLISH	ART AND DESIGN	PE
TUESDAY	HISTORY	SLOVAK	ENGLISH	PE	DESIGN AND TECHNOLOGY
WEDNESDAY	RE	SLOVAK	ENGLISH	PE	TECHNOLOGY
THURSDAY	12:30 MATHS	SLOVAK	ENGLISH	MATHS	LUNCH
FRIDAY	SLOVAK	MUSIC	GERMAN	ENGLISH	LUNCH

CREATIVE WRITING – TVORIVÉ PÍSANIE

V rámci hodín angličtiny si žiaci taktiež vyskúšali tzv. tvorivé písanie Podmienka bola jasná – napísať krátku príbeh a využiť získanú slovnú zásobu a preberanú gramatiku. Ako sa to žiakom podarilo, si môžete prečítať – a zároveň otestovať a zopakovať aj svoje vedomosti z angličtiny.

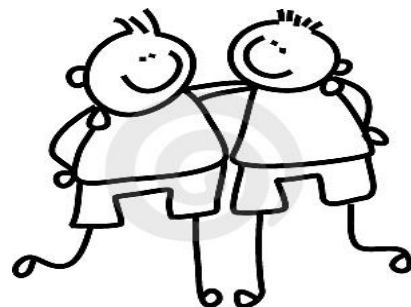
MY MOM

My mom is the best. She is very smart and pretty. She has long black hair and brown eyes. She has a really nice smile. Sometimes she helps me with my homework and I help her with household jobs like washing the dishes, tidying my room or vacuuming the floor. She loves me and my dad very much. We always spend time before I go to bed – we speak about everything. My mom is my best friend.

MY BEST FRIEND

Who is the best friend? I think the best friend is a person who is more than common schoolmates or common friends. It is someone you have fun with, someone you trust. It is a person you call when you get good but also bad news. I also have the best friend. His name is Jakub. I spend much time with him – at school but after school too.

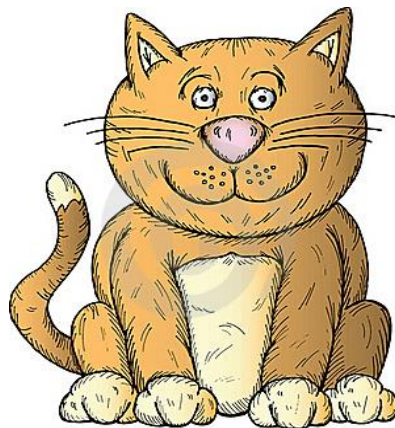
MY FATHER

I love my father. He is very kind. He is very active person. He is keen on sports – he likes football the best. He is also very hardworking. He works as an architect and he designs buildings and houses. We usually spend our free time together at our cottage. These are the best weekends I can imagine.

MY LITTLE CAT

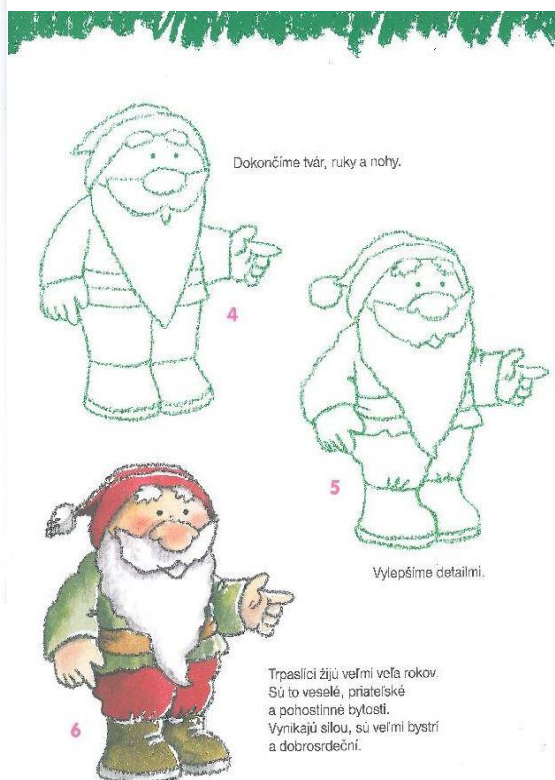
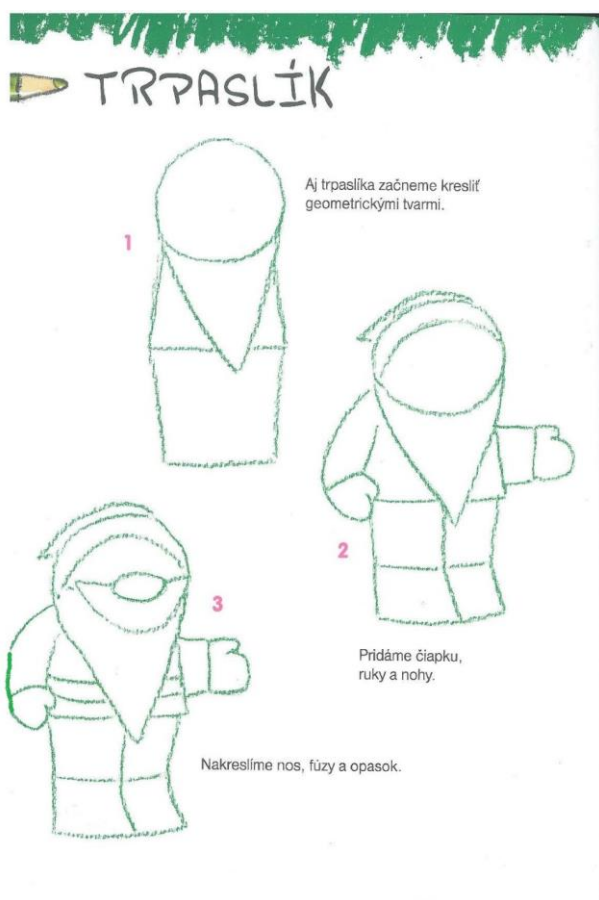
Bobby is my little cat. He is one year old. He is brown and very cute. He likes to play around the house. He loves to play „fetch“ with me all day long. His favourite place for sleeping is under my desk but sometimes he sleeps in the kitchen. He loves to eat hotdogs a lot. He is very good, smart and funny cat. I love him and he is my pet animal.

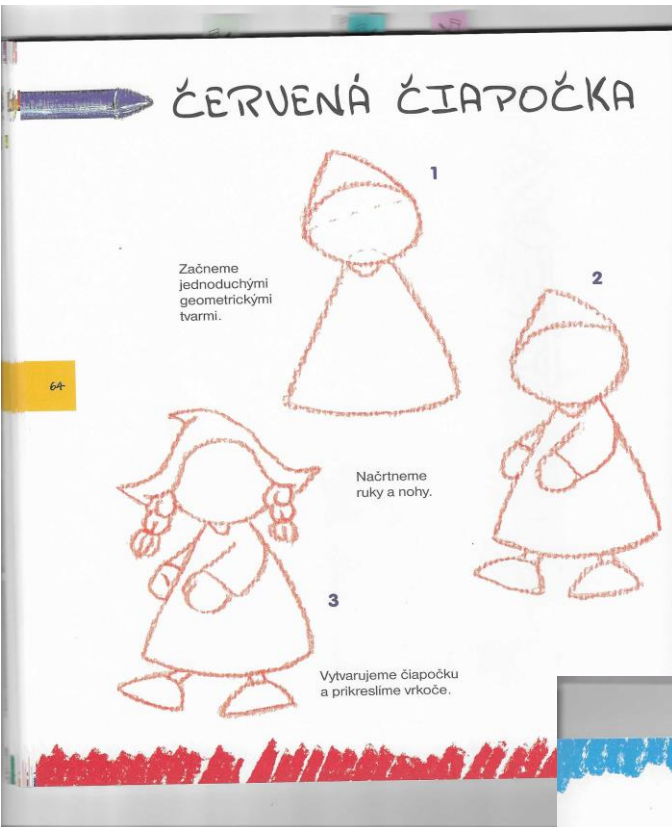

ATELIÉR MALÝCH VÝTVARNÍKOV

V tomto čísle sa na stránkach ateliéru malých výtvarníkov prenesieme do rozprávky. Určite by ste vedeli vymenovať veľmi veľa rozprávkových postavičiek. Možno si niektorí z Vás spomenuli aj na trpaslíkov, malých mužíkov, ktorí žijú najčastejšie v lese, ale aj na iných tajomných rozprávkových miestach. Poznáte príbehy s trpaslíkmi? Určite minimálne rozprávku O siedmich trpaslíkoch. No a bezpochyby poznáte aj príbeh o malom dievčatku, ktoré šlo navštíviť starú mamu a v lese stretlo vlka...ako to bolo ďalej netreba rozpisovať.

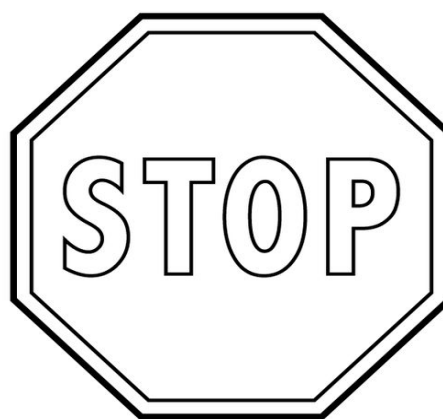
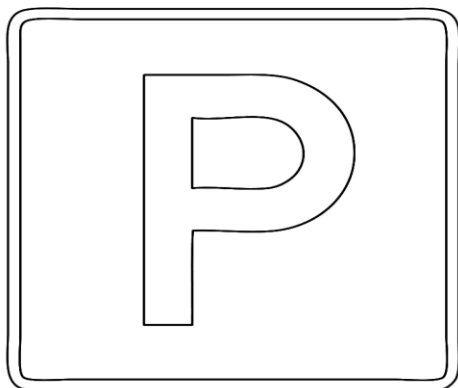
☺ Na týchto stránkach Vám pomôžeme a priblížime návod, ako nakresliť práve tieto dve rozprávkové bytosti. Takže nech sa páči – trpaslík a Červená čiapočka.

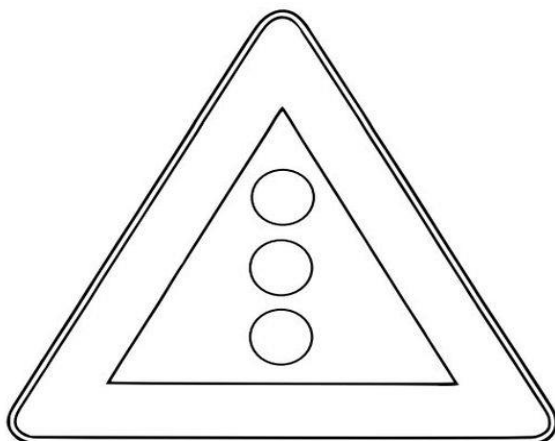

DOPRAVNÉ ZNAČKY PRE NAJMENŠÍCH

Poznáte tieto dopravné značky? Prvá značka označuje parkovisko. Druhá značka STOP, veľmi dôležitá, nám prikazuje zastaviť a dať prednosť vozidlám. Tretia označuje semafor a posledná prechod pre chodcov. Viete, aké farby je potrebné na tieto značky použiť? Pokús sa ich správne vyfarbiť.

Education World®
Copyright © 2009 Education World
www.educationworld.com

ŠPORToviny

Viete, ako sa hrá squash, aké loptičky sa používajú na hru a ako sa boduje? Odpovede na tieto otázky nájdete v priloženom článku.

SQUASH

Squash je raketový šport, ktorý sa hrá indoor - na squashovom kurte.

Pravidlá

Hru hrajú dvaja hráči (alebo zriedkavo aj štyria) so štandardnými raketami na kurte ohraničenom štyrmi stenami s malou dutou gumenou loptičkou.

Na prednej stene sú dve čiary. Loptička sa pri každom údere musí odraziť od prednej steny nad úrovňou spodnej čiary. Môže sa predtým alebo aj potom

odraziť aj od bočných stien alebo zadnej steny. Podania musia smerovať nad vyššiu čiaru a zasiahnuť súperovu polovicu ihriska vo vyznačenom priestore. Loptička smie na zem dopadnúť iba raz.

Loptičky

Loptičky sa od seba odlišujú tvrdosťou a s ňou spojeným odrazom. Profesionálni hráči používajú na turnajoch loptičku s dvoma žltými bodkami, ktorej odraz je menej razantný. Po nej nasleduje loptička s jednou žltou bodkou. Ostatné loptičky sú označené červenou, modrou a bielou bodkou – a ich odraz je razantnejší. Sú určené pre začiatočníkov a rekreačných hráčov.

Loptičky na squash podľa stupňa výkonnosti

Tak v prvom rade musí loptička na squash zodpovedať vašej doterajšej úrovne výkonu v squashi. Nie je naozaj nič horšie, keď si začiatočníci vyberú loptičky s najmenšou dĺžkou odrazu. Toto môže zapríčiniť to, že po pár minútach sa squashom "sekne".

Ak squash hráte prvýkrát, vyberte si modrú loptičku. Postupom času, ako sa budú vaše squashové zručnosti zvyšovať, prejdete na loptičky s menšou dĺžkou odrazu.

PROGRAM OCEP NA NAŠEJ ŠKOLE

Zimné olympijské hry v Pekingu sú úspešne za nami, ale program a aktivity s nimi súvisiace pokračujú. Súčasťou olympijského festivalu je aj Olympijský kultúrny a vzdelávací program OCEP. Zameriava sa na vzdelávanie mládeže prostredníctvom športu, vzdelávacích a kultúrnych aktivít. OCEP má za cieľ propagovať kultúru a šport medzi európskymi národmi prostredníctvom vzdelávania mládeže o olympijských hodnotách priateľstva, výnimočnosti a rešpektu. Naša škola je súčasťou tohto projektu a bola nám pridelená partnerská škola zo Srbska. Spájame sa s ňou prostredníctvom online komunikačných prostriedkov, výmenou fotografií, videí a mailami.

Veríme, že účasť na projekte OCEP rozšíri obzory a posilní olympijské myšlienky a hodnoty, ktoré by mali byť súčasťou výchovy a vzdelávania mládeže.

SLOVO NA ZÁVER A ČO SI PREČÍTATE NABUDÚCE

Ako obvykle, posledná strana patrí slovu na záver, v ktorom sa chceme poďakovať všetkým učiteľom a žiakom, ktorí zorganizovali pekné akcie, projekty či výstupy.

Určite si aj v budúcom predprázdninovom čísle prečítate veľa zaujímavého, čo sa v našej škole udeje a zorganizuje. Už teraz vieme, že bude toho dost' 😊

Nad'alej platí dobrá rada, že všetky vaše podnety a príspevky, ktoré chcete uverejniť posielajte zástupcom Žiackej školskej rady vo vašich triedach, prípadne pani učiteľke Kukoľovej.

Prajeme vám ešte raz pekné čítanie No. 32 😊

